

Rząd wobec epidemii – opinie w pierwszej dekadzie lipca

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

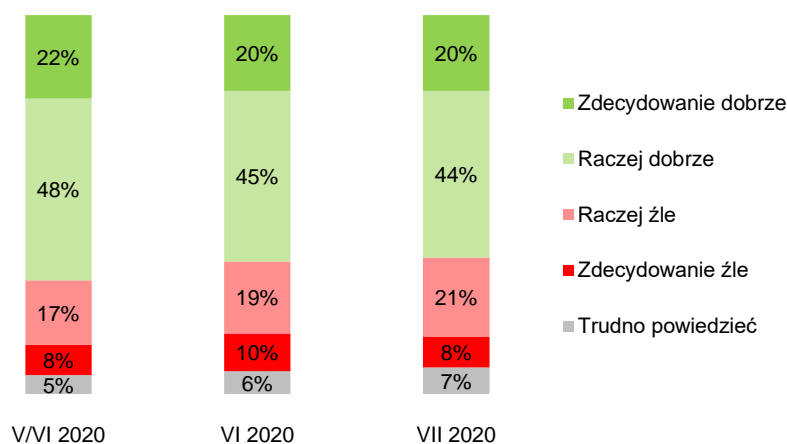
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Od przełomu maja i czerwca monitorujemy społeczne oceny polityki rządu wobec epidemii. Interesuje nas zarówno postrzegana skuteczność rządu w zwalczaniu epidemii, jak i oceny jego polityki gospodarczej, w tym wsparcia dla firm i pracowników mającego złagodzić skutki załamania gospodarczego wywołanego lockdownem.

JAK RZĄD RADZI SOBIE ZE ZWALCZANIEM EPIDEMII?

Od czerwca oceny skuteczności działań rządu w zwalczaniu epidemii są stabilne¹. Starania rządu docenia obecnie blisko dwie trzecie badanych (64%). Krytycznie o jego polityce w tym zakresie wypowiada się 29% ankietowanych.

RYS. 1. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (361) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 30 czerwca do 9 lipca 2020 roku na próbie liczącej 1339 osób (w tym: 66,1% metodą CAPI, 19,6% – CATI i 14,3% – CAWI).

Spółeczno-demograficzny rozkład opinii o skuteczności działań rządu w zwalczaniu epidemii układa się według tego samego wzoru co stosunek do rządu i ogólne oceny jego działań. Najlepiej politykę rządu w tym zakresie oceniają ludzie wieku 55+ (74% ocen pozytywnych), mieszkańcy wsi (72%), badani z wykształceniem podstawowym (75%) i zasadniczym zawodowym (76%), ankietowani o miesięcznych dochodach *per capita* w gospodarstwie domowym poniżej 1500 zł (68%) i od 1500 do 1999 zł (76%). Do najbardziej krytycznych w opiniach należą ludzie do 44. roku życia, szczególnie mający od 25 do 34 lat (43% ocen negatywnych), mieszkańcy dużych miast – przede wszystkim tych liczących co najmniej pół miliona ludności (47%), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (43% ankietowanych z wyższym wykształceniem, 47% badanych o miesięcznych dochodach *per capita* od 3000 zł wzwyż).

Kluczowe znaczenie dla oceny skuteczności polityki rządu ma orientacja polityczna i, szerzej, światopoglądowa. Cztery piąte badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne jest zdania, że rząd dobrze radzi sobie ze zwalczaniem epidemii. Ankietowani identyfikujący się z lewicą są podzieleni w opiniach: niemal równie często oceniają działania rządu dobrze (47%), co źle (48%). Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym lepszy odbiór działań rządu.

W elektoratach działania urzędującego gabinetu mające na celu zwalczanie epidemii pozytywnie oceniają przede wszystkim wyborcy Prawa i Sprawiedliwości (wraz z koalicjantami), ale także większość zwolenników Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej. Sympatycy pozostałych ugrupowań są mniej jednoznaczni w opiniach: nieco częściej krytykują je, niż chwala.

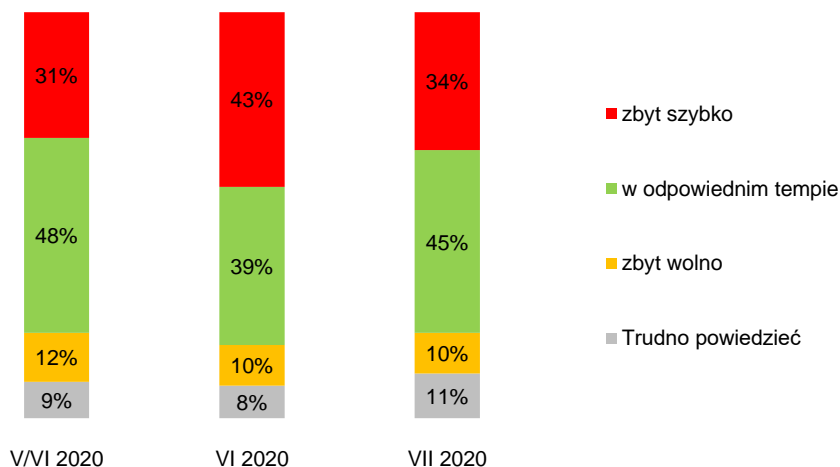
TABELA 1

Potencjalne elektoraty	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan/Pani działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	94	4	2
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	69	29	2
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	41	55	4
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	48	52	0
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	37	53	10

* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Po okresie nasilenia się obaw dotyczących tempa znoszenia ograniczeń związanych z epidemią umocniło się przekonanie, że łagodzenie obostrzeń i restrykcji przebiega w odpowiednim tempie. Tego zdania jest obecnie 45% badanych (o 6 punktów procentowych więcej niż w drugiej połowie czerwca). Pozostali respondenci częściej uważają, że rząd znosi ograniczenia zbyt szybko (34%, o 9 punktów mniej niż poprzednio), niż twierdzą, że robi to zbyt wolno (10%).

RYS. 2. Czy, Pana(i) zdaniem, rząd łagodzi obostrzenia i restrykcje:

Spośród podstawowych cech społeczno-demograficznych opinie w tej kwestii różnicuje przede wszystkim wykształcenie: osoby z wykształceniem wyższym częściej niż pozostałe sądzą, że rząd zbyt szybko znosi ograniczenia (42%). W bardziej szczegółowo określonych kategoriach społecznych i zawodowych tego zdania są przede wszystkim pracownicy administracyjno-biurowi (50%), średni personel i technicy (45%), a także uczniowie i studenci (49%). Do najbardziej zadowolonych z tempa znoszenia ograniczeń należą natomiast emeryci (53%) i właściciele firm (50%).

Opinie w tej kwestii wiążą się jednak w głównej mierze z orientacją polityczną. O ile ponad połowa badanych identyfikujących się z prawicą (57%) uważa, że rząd w odpowiednim tempie łagodzi obostrzenia, o tyle blisko połowa osób deklarujących lewicowe poglądy polityczne (47%) jest zdania, że robi to zbyt szybko.

Zróżnicowania te znajdują odzwierciedlenie w opiniach elektoratów. Najlepiej tempo łagodzenia obostrzeń oceniają wyborcy Prawa i Sprawiedliwości, którzy w większości uważają je za odpowiednie do sytuacji. O zbyt szybkim znoszeniu ograniczeń przekonani są najczęściej wyborcy Lewicy i Koalicji Obywatelskiej. Z kolei wśród sympatyków Konfederacji Wolność i Niepodległość więcej niż w pozostałych elektoratach jest osób oceniających, że łagodzenie obostrzeń przebiega zbyt wolno. Także wśród nich nie jest to jednak pogląd dominujący.

TABELA 2

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana(i) zdaniem, rząd łagodzi obostrzenia i restrykcje:			
	zbyt szybko	w odpowiednim tempie	zbyt wolno	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Lewica (Nowa Lewica – dawnej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	53	29	7	11
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	50	26	10	14
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	40	43	9	8
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	30	35	27	8
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	22	66	5	7

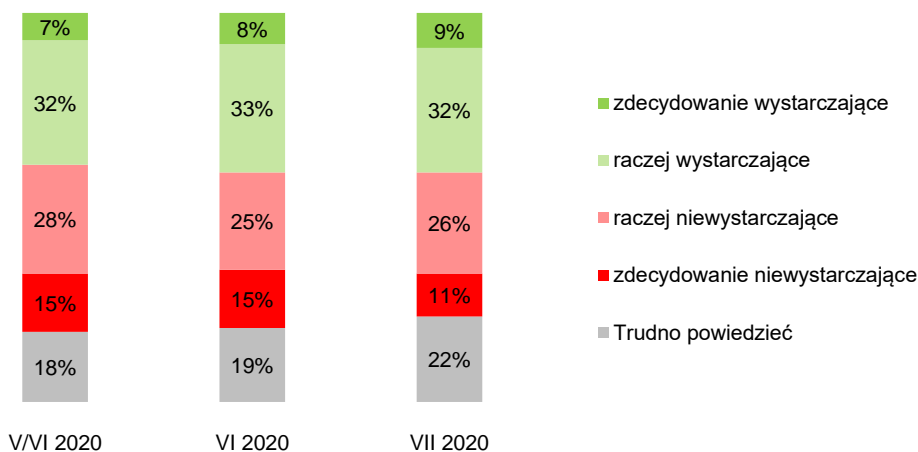
* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

OCENA POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ RZĄDU

Kolejne pakiety rozwiązań osłonowych przygotowane przez rząd i składające się na tzw. tarczę antykryzysową mają pomóc firmom i pracownikom przetrwać załamanie gospodarcze związane z lockdownem. Ostatnia, czwarta tarcza antykryzysowa obowiązuje od 24 czerwca.

Z biegiem czasu maleje odsetek osób krytycznie oceniających działania rządu służące pomocy polskim firmom i ich pracownikom. Ogółem 41% badanych uważa działania obecnego gabinetu za wystarczające, a 37% (o 3 punkty procentowe mniej niż w drugiej połowie czerwca i o 6 punktów mniej niż na przełomie maja i czerwca) sądzi, że są one niedostateczne.

RYS. 3. Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:

Lepiej niż przeciętnie działania rządu w tym zakresie oceniają osoby w wieku od 55 do 64 lat (53% ocen pozytywnych), mieszkańcy wsi (48%), badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym (51%), ankietowani o miesięcznych dochodach *per capita* od 1500 do 1999 zł (48%). Do najbardziej niezadowolonych ze skali wsparcia firm i pracowników należą ludzie młodzi: do 34. roku życia (50% ocen negatywnych), mieszkańcy największych miast (47%), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (48% respondentów z wykształceniem wyższym, 52% mających miesięcznie do dyspozycji co najmniej 3000 zł na członka gospodarstwa domowego).

Biorąc pod uwagę grupy społeczno-zawodowe, można zauważyć, że stosunkowo najlepiej działania osłonowe dla firm i pracowników oceniają rolnicy (47%) i robotnicy niewykwalifikowani (48% ocen pozytywnych), częściej niż przeciętnie za niedostateczne uważają je natomiast: pracownicy administracyjno-biurowi (51%), kadra kierownicza i specjaliści (49%) oraz średni personel, technicy (48%). Szczególnie interesujące mogą być opinie właścicieli firm: częściej niż pozostali respondenci mają oni wyrobioną opinię w tej sprawie. Ogółem 47% z nich ocenia wsparcie dla firm i pracowników jako wystarczające, ale niewiele mniej sądzi, że jest ono niewystarczające (43%).

Opinie w tej kwestii określa w głównej mierze orientacja polityczna i światopoglądowa. Działania rządu mające na celu wsparcie firm i przedsiębiorców za wystarczające uznaje 59% badanych deklarujących prawicowe poglądy polityczne, podczas gdy ponad połowa identyfikujących się z lewicą (55%) uważa je za niedostateczne. Ponadto im częstszy udział w praktykach religijnych, tym lepsze oceny działań rządu w tym zakresie.

Różnice zdań najbardziej widoczne są w elektoratach. Przekonanie, że pomoc państwa dla firm i pracowników jest wystarczająca, podziela większość sympatyków Prawa i Sprawiedliwości. Przeciwnego zdania jest natomiast większość zwolenników wyborców Koalicji Obywatelskiej, Lewicy oraz Konfederacji. Najbardziej podzielni w opiniach są zwolennicy Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej, nieco częściej oceniają oni skalę wsparcia do przedsiębiorstw i pracowników pozytywnie niż negatywnie.

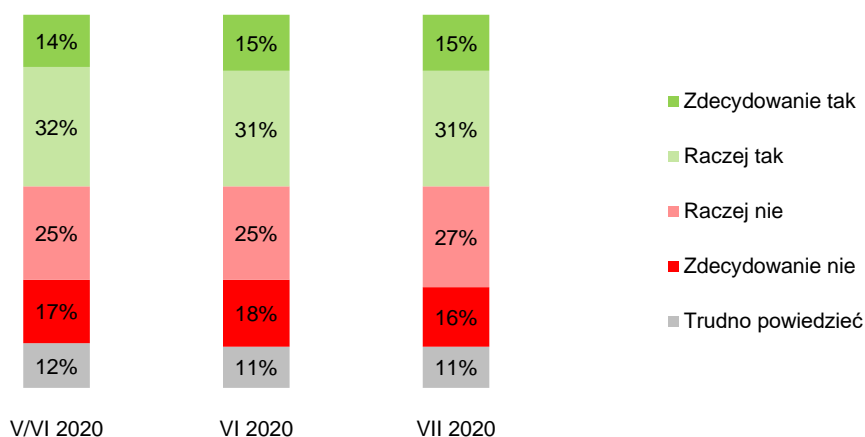
TABELA 3

Potencjalne elektoraty	Czy działania rządu mające na celu pomoc polskim firmom i ich pracownikom są:		
	wystarczające	niewystarczające	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	72	11	17
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	43	37	20
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	26	56	18
Lewica (Nowa Lewica – dawnej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	20	62	18
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	18	62	20

* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

W ostatnich tygodniach nie zmieniły się oceny polityki gospodarczej rządu. Perspektywy poprawy sytuacji gospodarczej w wyniku działań rządu dostrzega 46% badanych. Sceptycznych co do możliwości jej polepszenia jest 43% ankietowanych.

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?

Oceny polityki gospodarczej rządu wyraźnie różnicują podstawowe charakterystyki społeczno-demograficzne badanych. Nadzieję na poprawę sytuacji gospodarczej wyrażają przede wszystkim osoby mające od 55 do 64 lat (55%) i starsze (63%), mieszkańcy wsi (57%, w tym szczególnie rolnicy – 66%), badani z wykształceniem podstawowym (64%) i zasadniczym zawodowym (61%), ankietowani o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 2000 zł (55%).

Negatywnie politykę gospodarczą obecnego gabinetu oceniają przede wszystkim ludzie młodzi: do 24. roku życia (64%), ale także mający od 25 do 34 lat (56%), mieszkańcy średnich i – przede wszystkim – dużych miast: liczących od 100 do 499 999 ludności (56%) i więcej (60%), osoby najlepiej wykształcone i sytuowane (64% badanych z wykształceniem wyższym, 68% dysponujących miesięcznie *per capita* kwotą co najmniej 3000 zł). Do szczególnie krytycznych należą uczniowie i studenci (77% ocen negatywnych).

Oceny polityki gospodarczej rządu determinuje orientacja polityczna i światopoglądowa. Polepszenia sytuacji gospodarczej w wyniku działań rządu spodziewają się głównie badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne (72%). Sceptyczni co do możliwości poprawy są w ogromnej większości identyfikujący się z lewicą (74%). Dodatkowo im częstszy udział w praktykach religijnych, tym większe zaufanie do polityki gospodarczej rządu.

Stosunek do polityki gospodarczej rządu dzieli elektoraty na trzy grupy. W skuteczność jego działań wierzy ogromna większość wyborców Prawa i Sprawiedliwości. Sceptyczna co do możliwości poprawy sytuacji gospodarczej jest zdecydowana większość zwolenników Koalicji Obywatelskiej, Lewicy oraz Konfederacji. Opinie wyborców Polskiego Stronnictwa Ludowego – Koalicji Polskiej w tej kwestii są niejednoznaczne.

TABELA 4

Potencjalne elektoraty	Czy, Pana/Pani zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	89	5	6
Polskie Stronnictwo Ludowe – Koalicja Polska (PSL, Kukiz'15, UED)*	46	49	5
Konfederacja WiN (KORWiN, Ruch Narodowy, Braun)	11	76	13
Lewica (Nowa Lewica – dawniej SLD, Wiosna, Lewica Razem)	11	84	5
Koalicja Obywatelska (PO, Nowoczesna, Inicjatywa Polska, Zieloni)	8	85	7

* Dane dotyczące potencjalnych wyborców tego ugrupowania należy traktować z ostrożnością ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

***

Większość Polaków uważa, że rząd dobrze radzi sobie z ograniczaniem epidemii. Po okresie widocznego wzrostu obaw związanych ze znoszeniem kolejnych ograniczeń obecnie przeważa przekonanie, że rząd łagodzi obostrzenia w odpowiednim tempie. O ile skuteczność urzędującego gabinetu w zwalczaniu epidemii postrzegana jest na ogół pozytywnie, o tyle jego polityka gospodarcza i skala wsparcia dla firm i pracowników oceniane są niejednoznacznie. Niemniej jednak widoczna jest poprawa w postrzeganiu zakresu udzielonej pomocy. Na przełomie maja i czerwca przeważał pogląd, że wsparcie dla przedsiębiorstw i pracowników jest niewystarczające, jednakże w kolejnych tygodniach opinie w tej kwestii zaczęły się odwracać.

Opracowała

Beata Roguska